

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/151/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623202870
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623202870.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec pred sudcom JUDr. Luciou Šupenovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka C. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX/XX, XXX XX E. F. B., štátna občianka SR, zast.: JUDr. Ján Marčok, advokát, so sídlom: G. H. XX, XXX XX A., otec I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX/XX, XXX XX E. F. B., štátny občan SR, o návrhu otca o úpravu styku s maloletým dieťaťom a o návrhu matky o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti a výchovy matky, ktorá j e o p r á v n e n á maloleté dieťa zastupovať, spravovať jeho majetok.

II. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého dieťaťa A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou 200,-Eur mesačne, vždy do 25. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Súd styk otca s maloletým dieťaťom n e u p r a v u j e a ponecháva ho na dohode rodičov.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ – otec maloletého dieťaťa sa svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 01.08.2023 domáhal úpravy styku s maloletým dieťaťom A. B., nar. XX.XX.XXXX a to tak, že bude oprávnený sa s ňou stretávať každý párný víkend od soboty od 08:30 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 08:30 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň pondelok a štvrtok od 08:30 hod. do 17:00 hod.

Svoj návrh odôvodnil tým, že s družkou – matkou maloletého dieťaťa žili v spoločnej domácnosti od decembra 2022 do júna 2023, kedy opustil spoločnú domácnosť a odišiel bývať k svojim rodičom. Medzi ním a družkou dochádzalo k hádkam. Od jeho odchodu zo spoločnej domácnosti mu neumožňuje pravidelný styk s maloletým dieťaťom.

2. Na tunajší súd bol doručený dňa 04.08.2023 zároveň aj návrh matky maloletého dieťaťa, vedený pod č.k. 5P/155/2023, ktorým sa matka maloletého dieťaťa domáhala úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX a to, aby jej bola zverená do osobnej starostlivosti, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 200,- Eur mesačne, a to od 01.08.2023 k rukám matky najneskôr do 20. dňa v mesiaci, s tým že zmeškané výživné za mesiac jún je otec povinný jej uhradiť najneskôr do 30 dní od vynesenia a právoplatnosti

rozsudku k rukám. Styk s maloletou navrhla každú stredu v počte dvoch hodín od 16:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti matky.

3. Uznesením Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/151/2023-32 zo dňa 11.08.2023, právoplatného a vykonateľného dňa 21.08.2023, súd rozhodol o spojení konania o návrhu otca o úpravu styku s maloletým dieťaťom, vedenom na tunajšom súde pod č.k. 5P/151/2023 a konania o návrhu matky o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenom na tunajšom súde pod č.k. 5P/155/2023, ktoré naďalej bude vedené pod č.k. 5P/151/2023. (č.l. 32 spisu)

4. Z rodného listu maloletého dieťaťa č. 1109/2022, uloženého v knihe narodení Matričného úradu A., zväzok XXX, ročník XXXX, strana X, por.č. XXX G. súd za preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa sú účastníkmi konania. (č.l. 3 spisu)

5. Z lustrácie Úradu geodézie, kartografie a katastra SR v rozsahu celého územia SR má súd za preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú vlastníkami nehnuteľnosti na území SR. (č.l. 21-22 spisu)

6. Z odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 09.08.2023 má súd za preukázané, že matka malol. dieťaťa sa v aktuálnom období nachádza v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou ako fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok za starostlivosť o dieťa do veku 6 rokov od 12.05.2022 do trvá, nie je poberateľkou dávok sociálneho poistenia. Otec maloletého dieťaťa sa nenachádza v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou, nie je poberateľom dávok sociálneho poistenia. (č.l. 28 spisu)

7. Z lustrácie v evidencii vozidiel ORPZ v Lučenci, ODI Poltár zo dňa 10.08.2023 má súd za preukázané, že rodičia nie sú vlastníkami motorového vozidla. (č.l. 37-39 spisu)

8. Z odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 14.08.2023 má súd za preukázané, že matka malol. dieťaťa je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, poberá rodičovský príspevok od 01.05.2022 mesačne v sume 301,-Eur, prídavok na dieťa od 01.05.2022 mesačne v sume 60,-Eur na maloleté dieťa. Otec maloletého dieťaťa nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ani štátnych sociálnych dávok a do dňa vystavenia odpovede nepodal žiadosť o ich výplatu. (č.l. 42 spisu)

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 15.08.2023 má súd za preukázané, že matka malol. dieťaťa nie je a nikdy nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec maloletého dieťaťa je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.07.2023. (č.l. 47 spisu)

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 21.08.2023 z prešetrenia pomerov u rodičov maloletého dieťaťa má súd za preukázané, že matka malol. dieťaťa býva v trojizbovom rodinnom dome. Spoločne s ňou bývajú aj jej rodičia, ktorí sú zamestnaní v závode ADIENT v Lučenci. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 150,-Eur. Z programového informačného systému, programu RSD bolo zistené, že matka maloletého dieťaťa poberá štátnu sociálnu dávku a prídavky na dieťa v sume 60,-Eur mesačne, rodičovský príspevok v sume 301,-Eur mesačne. Iný príjem nemá. Navrhovateľka uviedla, že s otcom maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti. Vyživovaciu povinnosť si otec plní od júna 2023 mesačne v sume 150,-Eur. S otcom už nechce žiť v spoločnej domácnosti a žiada, aby bol upravený aj styk otca s maloletým dieťaťom. V ten istý deň bolo vykonané šetrenie v domácnosti otca maloletého dieťaťa, ktorý obýva rodinný dom, ktorého vlastníkami sú jeho rodičia. Nepoberá žiadne dávky v hmotnej núdzi. Kúrenie v dome je na pevné palivo a mesačné náklady na bývanie sú v sume 90,-Eur elektrina, 12,-Eur voda a na drevo potrebujú ročne 500,-Eur. Otec maloletého dieťaťa je nezamestnaný, nepoberá žiadne dávky v hmotnej núdzi. Pri šetrení uviedol, že s matkou maloletej žili v spoločnej domácnosti u jej rodičov do polovice júna 2023. Spoločnú domácnosť opustil z toho dôvodu, že urážali jeho rodičov. Vykrikovali mu, že jeho rodičia neprispievajú na maloletú toľko, ako jej rodičia. Ako opustil spoločnú domácnosť, prispieval

pravidelne na maloletú výživným v sume 150,-Eur. Finančné prostriedky mal nasparené z poslednej výplaty. Uviedol, že trvá na podanom návrhu, aby bol upravený jeho styk s maloletým dieťaťom.

11. Úrad pozval rodičov maloletého dieťaťa na informatívne stretnutie dňa 21.08.2023, na ktorom matka sa vyjadrila, že žiada zveriť dieťa do svojej výchovy a starostlivosti a určiť výživné otcovi v sume 200,-Eur, zároveň bude súhlasiť, s tým aby bol upravený styk maloletého dieťaťa s otcom dvakrát do týždňa, a to v pondelok od 12:00 hod. do 14:00 hod. a v sobotu od 12:00 hod. do 15:00 hod. za jej prítomnosti.

Otec sa vyjadril, že súhlasí, aby bola maloletá zverená do výchovy a starostlivosti matky, ale nesúhlasí s výškou výživného z dôvodu, že nemá žiadny príjem a je ochotný platiť mesačne výživné v sume 30 % zo sumy životného minima. Súhlasil s úpravou styku tak, ako to navrhovala matka.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec doporučil v správe zveriť maloleté dieťa do výchovy a starostlivosti matky, otca zaviazat' na platenie výživného s prihladením na vek, opodstatnené potreby maloletého dieťaťa, príjem otca. Vo veci úpravy styku doporučili schváliť rodičovskú dohodu. (č.l. 55 spisu)

12. Matka vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 28.08.2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyčíslila svoje výdavky na bývanie v sume 160,-Eur mesačne, ktorá inkorporuje výdavky za elektrinu, vodu, plyn, t.j. na bývanie. V domácnosti bývajú 3 dospelé osoby a maloletá. Náklady na kúpu dojčenskej výživy Nutrilon, ktoré maloletá potrebuje 2 balenia, 1 kus je 25,-Eur, plienky v sume 150,-Eur mesačne – 7 balíkov, stravu v sume cca. 80,-Eur až 100,-Eur, lieky na bolesť pre rast zubov 8,-Eur mesačne, krém proti alergii a zapareninám v cene 5,-Eur a 7,-Eur. Oblečenie, obuv v sume 120,-Eur mesačne.

Jej príjem pozostáva z materskej, ktorá je jej vyplácaná v sume 360,-Eur mesačne. V súvislosti s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom bolo poukázané na denný režim maloletého dieťaťa, ktorý je nasledovný: maloletá vstáva o 06:00 hod., prvý spánok má od 10:00 hod. do 12:00 hod., druhý spánok od 15:00 hod. do 17:00 hod. a cca. o 19:00 hod. večeria a pripravuje sa na spánok.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam navrhla, aby bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti, styk otca s maloletou bol upravený v rozsahu 2 dní v týždni, na ktorých by sa rada s otcom dohodla a to v čase od 12:00 hod. do 14:00 hod. za jej prítomnosti. Čo sa týka výšky výživného navrhla, aby ho súd určil v sume 200,-Eur mesačne na maloleté dieťa vždy do 15. dňa v danom mesiaci vopred. Má za to, že otec je schopný platiť výživné v tejto sume, nakoľko sa vzdal bez ospravedlniteľného dôvodu výhodného zamestnania a zároveň s ohľadom vyššie popísaných nákladov na maloletú je táto výška výživného odôvodnená. (č.l. 60 spisu)

13. Z doložených kópií platobných dokladov SIPO II matkou maloletého dieťaťa má súd za preukázané, že v mesiaci máj a júl 2023 bola úhrada plynu, vody, električky v celkovej výške 158,-Eur. (č.l. 65 spisu)

14. Z lekárskej správy G. J. E., všeobecného lekára pre deti a dorast zo dňa 21.02.2023 má súd za preukázané, že maloleté dieťa trpelo novorodeneckým zápalom pľúc, ktoré sa prejavilo respiračnou tiesňou. Preventívne prehliadky dieťa absolvovalo všetky podľa objednania. Psychomotorický vývoj zodpovedá veku dieťaťa. (č.l. 67 spisu)

15. Z písomnej odpovede obce Kokava nad Rimavicou zo dňa 28.07.2023 má súd za preukázané, že obec na základe žiadosti súdu zo dňa 07.08.2023 doručila správu o povesti rodičov malol. dieťaťa. Ohľadom matky maloletého dieťaťa uviedli: trvalý pobyt má prihlásený u svojich rodičov na adrese: D. XXX/XX, E. F. B.. Vyživovaciu povinnosť má voči svojej dcére A. B., nar. XX.XX.XXXX. Otec maloletého dieťaťa je trvale bytom: D. XXX/XX, E. F. B.. Menovaný je na trvalý pobyt prihlásený u svojich rodičov. Vyživovaciu povinnosť má voči svojej dcére A. B., nar. XX.XX.XXXX. V mieste bydliska má slušné vystupovanie. Priestupkovou komisiou neboli riešení. Rodinné a majetkové pomery menovaného im nie sú známe. Účastníci nevlastnia v ich obci nehnuteľnosť. (č.l. 73 spisu)

16. Súd vykonal lustrácie voľných pracovných miest dňa 16.10.2023 vhodných pre otca maloletého dieťaťa s ukončeným základným a nižšie odborným vzdelaním prostredníctvom portálu ISTP, ktorý inkorporoval 151 inzerátov pracovných ponúk, 540 voľných pracovných miest a kde súd vykonal lustráciu a vybral niekoľko vhodných pracovných miest pre otca maloletého dieťaťa: pomocný stavebný robotník, stavebný robotník, pomocný a manipulačný robotník v službách, pomocný pracovník pri umývacej linke, traťový robotník, kde sa mzdy pohybujú vo výške od 800,-Eur až po 1.500,- Eur.

Na portáli Kariéra súd vylustroval s rovnakými zadanými vyhľadávacími kritériami vhodné pracovné pozície pre otca v počte 164 na území SR, kde sa mzdy pohybujú od cca. 870,-Eur až do 3.000,-Eur. (č.l. 82-94 spisu)

17. Z nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi prenajímateľom a matkou malol. dieťaťa ako nájomcom dňa 07.09.2023 má súd za preukázané, že táto si prenajala dvojizbový byt v Lučenci. Nájom začal od 08.09.2023, nájomného za byt predstavuje sumu 450,-Eur mesačne a zmluva je uzatvorená na 6 mesiacov. (č.l. 95-96 spisu)

18. Z potvrdenia o poberaní prídavku na dieťa za rok 2023 matkou maloletého dieťaťa má súd za preukázané, že tento poberala v mesiaci január 2023 až august 2023 v mesačnej výške 60,-Eur a z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec o poberaní rodičovského príspevku za rok 2023 má súd za preukázané, že tento od mesiaca januára do augusta poberala vo výške 301,- Eur. (č.l. 3-4 spisu)

19. Podľa Čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

20. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

21. Súd vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sú splnené hmotnoprávne podmienky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko podľa zhodných vyjadrení rodičov, títo spolu nežijú, a to v súlade s § 28 s poukazom na § 25 a 26 Zákona o rodine.

22. Súd v prvom rade sa zaoberal otázkou zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým záujem dieťaťa s ohľadom na jeho osobnosť, najmä vlohy, schopnosti a vývojové možnosti a so zreteľom na životné pomery rodičov. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi a právo druhého rodiča, ktorému nebude dieťa zverené, na pravidelnú informáciu o dieťati. Súd má prihliadnúť taktiež k citovej orientácii a zázemiu dieťaťa, k výchovnej schopnosti a zodpovednosti rodičov, k stabilite budúceho výchovného prostredia, k schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom, k citovým väzbám dieťaťa na súrodenca, prarodičov a ďalších príbuzných, a tiež k hmotnému zabezpečeniu zo strany rodičov, vrátane bytových pomerov.

23. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že maloleté dieťa pochádza z partnerského vzťahu, ktorý sa ukončil z dôvodu zlých vzťahov medzi rodičmi. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti matka je tá z rodičov, ktorá zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté dieťa, ktoré je na ňu naviazané a zvyknuté. Súd prihliadol pri rozhodovaní aj k jeho útlemu veku a potrebám. Súd pri rozhodovaní zohľadnil správu ÚPSVaR Lučenec z prešetrenia pomerov v domácnosti rodičov zo dňa 21.08.2023, ktorý jednoznačne v závere doporučil zveriť maloleté dieťa do výchovy a starostlivosti matky. Okrem toho medzi rodičmi na pojednávaní nebola spornosť

ohľadne zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, ktorá je rozhodnutím súdu oprávnená zároveň maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd dopĺňa, že otec v čase rozhodovania súdu nemá vytvorené vhodné bytové podmienky na zverenie maloletého dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, keďže býva v dvojizbovom rodinnom dome spolu s rodičmi, ktorí sú vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti a dvomi dospelými sestrami.

24. Súd na návrh rodičov styk otca s maloletým dieťaťom neupravil v súlade s § 25 ods. 2 veta za bodkočiarkou Zákona o rodine, keďže matka na pojednávaní prisľúbila, že nebude brániť otcovi v styku, s poukazom a dôrazom zohľadnenia denného a spánkového režimu maloletého dieťaťa.

Rola matky a otca sú v živote dieťaťa nenahraditeľné. V prípade, že obaja rodičia sú schopní výkonu riadnej starostlivosti o maloletého je namieste upraviť styk s druhým rodičom, pokiaľ možno v čo najširšom rozsahu. Súd ešte dopĺňa, že matkou navrhnutá ne/úprava styku je zodpovedajúca záujmu maloletého dieťaťa, ktorým nepochybne je podľa čl. 5 Zákona o rodine mať zabezpečené podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a zodpovedá aj čl. 4 Zákona o rodine, v ktorom je stanovené, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom. Súd v predmetnej veci poukazuje aj na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V Dohovore o právach dieťaťa, in concreto v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku, respektíve o zverení maloletého dieťaťa, má súd preto prihliadať na záujmy dieťaťa a na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodičov s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách § 25, ako aj čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, a nie aby maril výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967).

25. Zákon o rodine v § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétne výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného rodiča o zníženie vyživovacej povinnosti na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkol'vek) sa neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Okrem toho v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. Patria k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na jeho budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv, atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú,

základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Navyiac súd prihladne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

27. Z programového informačného systému, programu RSD má súd za preukázané, že navrhovateľka poberá štátnu sociálnu dávku a to prídavky na dieťa v sume 60,-Eur mesačne a rodičovský príspevok v sume 301,-Eur mesačne.

Svoje mesačné náklady na bývanie a na maloleté dieťa matka vyčíslila nasledovne:

-náklady na bývanie: 158,-Eur,

- strava: 80,- až 100,-Eur, (súd za adekvátnu sumu považoval 80,-Eur mesačne)

-plienky: 5 ks x 17 Eur = 85,-Eur,

-lieky pre malol. dieťa: 8,-Eur,

-krém na zapareniny: 5,-Eur,

-oblečenie, obuv pre malol. dieťa: 120,-Eur. (súd za adekvátnu sumu považoval 60,-Eur mesačne) = in summa 396,-Eur : 2 = 198,-Eur.

Čo sa týka nákladov na bývanie, matka súdu na pojednávaní doložila nájomnú zmluvu zo dňa 07.09.2023, z ktorej eklatantne vyplýva, že si prenajala dvojizbový byt v Lučenci od 08.09.2023, na základe ktorej bude uhrádzať nájomné vo výške 450,-Eur mesačne. Napriek tejto novej skutočnosti matka zotrvala na pojednávaní na zohľadnení výdavku na bývanie za účelom určenia výživného súdom len vo výške pôvodne uplatneného mesačného výdavku 150,-Eur, nie vo výške uvedeného nájomného v nájomnej zmluve. Právny zástupca matky, ako aj samotná matka akceptovali sudcom uvedenú adekvátnu sumu k veku a potrebám maloletého dieťaťa výdavku na oblečenie, obuv a stravu.

Súd je toho názoru, že výdavky uvedené matkou v konaní nijakým spôsobom neprekračujú všeobecne známe náklady na tieto položky. Notoricky známou skutočnosťou je tiež vysoká inflácia a s ňou súvisiace niekoľkonásobné zvýšenia cien energií, tovarov a služieb. Podstatným je aj fakt, že výdavky na stravu pre maloleté deti sa s ich rastúcim vekom zvyšujú. Je evidentné, že

maloleté dieťa je neustále vo vývoji, s čím sú spojené vyššie výdavky na stravu, oblečenie a obuv. To však nie sú jediné náklady na výživu. V súvislosti s vekom dochádza bez pochyb i k zvýšeniu výdavkov na hygienické potreby. Matka má maloleté dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, t.j. žije s ním v spoločnej domácnosti. Svoju vyživovaciu povinnosť si tak voči nemu plní i každodennou starostlivosťou a uspokojovaním jeho bytovej potreby (§ 62 ods. 4 ZoR), čo súd zohľadnil pri určení výšky výživného otca. Súd podľa ustanovenia § 75 ods. 1 ZoR prihladol v prvom rade na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, pričom vyššie uvedené mesačné výdavky eklatantne považuje za odôvodnené potreby maloletého. Okrem toho matka sa v mesiaci september v čase rozhodovania súdu zamestnala u svojho predošlého zamestnávateľa na dohodu o pracovnej činnosti, keďže jej ale pracovný pomer začal tesne pred pojednávaním nebola schopná ešte doložiť súdu príslušné listinné dôkazy.

Otec maloletého dieťaťa je momentálne nezamestnaný evidovaný na ÚPSVaR v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.07.2023, nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ani štátnych sociálnych dávok, keďže si nepodal žiadosť o ich výplatu, ako to eklatantne vyplýva z odpovede ÚPSVaR LC zo dňa 14.08.2023. Býva spolu s rodičmi a dvomi plnoletými sestrami v dvojizbovom rodinnom dome, ktorého vlastníkami sú jeho rodičia.

Mesačné náklady na bývanie v domácnosti otca predstavujú:

elektrika-

90,-Eur, voda- 12,-Eur, drevo: 500,-Eur ročne (41,66 Eur mesačne)

= in summa

143,66 : 5 (počet dospelých členov rodiny v domácnosti) = 28,73 Eur na jedného člena mesačne.

28. Zo zákonných ustanovení citovaných v tomto rozsudku týkajúcich sa určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách detí aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného preto treba vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb detí, pričom medzi tieto potreby patria

výživa vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančnej náročnosti, záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať treba len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Žiadny účinný zákon v SR však nezakotvuje povinnosť rodičov pracovať. Preto je potrebné zisťovať potencionalnú životnú úroveň rodiča, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Pri určovaní miery životnej úrovne môže súd vziať do úvahy zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a pokiaľ životná úroveň jedného z nich predstavuje vyšší životný štandard, možno očakávať, že rovnaký štandard umožní svojmu dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičov, ktorý nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, avšak úlohou rodičov je si túto životnú úroveň zvyšovať, pokiaľ ale rodič takúto snahu neprejaví, táto nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa!

29. Súd pri výške výživného na malol. dieťa zo strany otca vychádzal z jeho potencionalneho príjmu cca 800,-Eur – 3000,-Eur (voľné pracovné miesta lustrované súdom), pričom musel zohľadniť jeho nevyhnutné mesačné výdavky na domácnosť v sume 29,-Eur a výživné na maloleté dieťa, ktoré platil matke zo svojich úspor vo výške 150,-Eur.

Zároveň je nutné ešte raz zdôrazniť, že súd pri zisťovaní možností, schopností a majetkových pomerov otca nevychádzal z jeho skutočného príjmu, ale z jeho potencionalneho príjmu, ktorý by mohol dosahovať, ak by riadne využíval svoje pracovné schopnosti. Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, prihliadajúc na skutočnosť, že toto sa nachádza v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, a teda táto zabezpečuje maloletému dieťaťu inter alia aj osobnú starostlivosť, ktorá musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná. Súd ustálil výšku výživného na maloleté dieťa v sume 200,-Eur mesačne aj napriek tomu, že otec na pojednávaní poukázal na svoj aktuálny príjem. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného vo vzťahu k povinnému rodičovi neberie do úvahy len reálne zárobky, ale aj potencionalitu jeho príjmu. Súd lustráciou zistil niekoľko potencionalne vhodných pracovných miest.

Otcove dôvodnenie jeho nezamestnanosti na pojednávaní v spojení s určením výšky výživného súdom spočívalo v komplikovanosti prekonania vzdialenosti do práce, nedostupnosťou spojov, nedostatkom finančných prostriedkov na cestovanie za prácou, ktoré súd vyhodnotil ako alibistické ad absurdum a absolútnu nezodpovednosť z jeho strany, kladúc tak dôrazný akcent na nielen rodičovské práva, ale predovšetkým na rodičovské povinnosti.

V danej súvislosti súd poukazuje na argumentáciu Ústavného súdu ČR I. ÚS 1335/14 zo dňa 26.05.2014, ktorá je vzhľadom na podobnosť právnej úpravy plne aplikovateľná i na prejednávanú vec: „Akonáhle sa človek stane rodičom, nadobúda určité práva s tým spojené, ale tiež mu začne vznikať určité obmedzenie dané existenciou dieťaťa a jeho záujmami. Ak sa rozhodne preto rodič využívať práva na slobodu pohybu a voľbu povolania, musí mať pritom súčasne na zreteli záujmy svojho dieťaťa, v prejednávanom prípade tak záujem na zabezpečení všetkých potrieb svojej dcéry napomáhajúcej všestrannému rozvoju jej osobnosti.

V prípade kolízie záujmu dieťaťa a rodiča preváži záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí (pozri napr. čl. 1 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.)“

30. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, J. K. XX, 984 03 Lučenec na Krajský súd Žilina, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 358 Civilného sporového poriadku, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky,
- c) predajom hnuiteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.